

TREMTINYS

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2004 m. gruodžio 16 d.

Nr. 51 (632)

Paminklas kovotojui

Nuo šiol Palangą puoš dar vienas paminklas – šįsyk neeilinei asmenybei, Lietuvos patriotui, kurio 50-ąsias žūties metines paminėjo visa šalis.

Tą sekmadienį, po šv. Mišių, skvere priešais bažnyčią buvo atidengtas paminklas

vyko buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai iš Klaipėdos, Gargždų, Telšių, Kretingos bei Vilniaus. Iškilmių metu kalbėjo LPKTS pirmininkas dr. P.Jakučionis, LKKSS pirmininkas A.Petrusevičius, Palangos mero patarėja

Kalba LPKTS Palangos sk. pirm. P.Gabrėnas

Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos prezidiumo pirmininkui palangiškiui Jonui Žemaičiui. Ta proga turiną pamokslą pasakė Lietuvos partizanų kapelionas Alfonsas Svarinskas. Jis vėliau pašventino paminklą.

Paminklo atidengimo iškilmėse dalyvavo daug žmonių. Ir ne tik palangiškių. At-

G.Krasauskienė, savo kūrybos eiles skaitė palangiškė, buvusi politinė kalinė S.Daukšienė.

Paminklą atidengė LPKTS Palangos sk. pirmininkas, atkaklus jo pastatymo šalininkas ir organizatorius P.Gabrėnas ir buvusi partizanė S.Danilevičienė.

(keliamą į 5 psl.)

Nusimesk nuo akių raištį, Temide...

Gruodžio 13 d. Kauno apygardos teisme buvo tartas paskutinis žodis KGB leitenanto agento smogiko Jono Dabulevičiaus byloje, trukusioje beveik dvejus metus. Bylą išskėlė Marijampolės prokuratūra.

Atvykę į posėdį buvę politiniai kaliniai, tremtiniai sunkiai galėjo susitvarkyti pamatę kaltinamąjį Joną Dabulevičių, kuris infiltruotas į partizanų gretas gavo leitenanto laipsnį, turėjo slapyvardį – "Miškas". Žmonės replikavo, reiškė nuomonę, atvirai vadino kaltinamąjį išdaviku, o teisiamasis viso to tarsi nė negirdėjo. Toks storas abejingumo kiautas, kurį smogikui uždėjo KGB.

Ši byla gal ir nebūtų patekusi į Temidės glėbį, jei ne

Birutės Adomėnienės knyga "Paskutiniai". Joje aprašyti partizaninio karo, išdavysčių epizodai ir partizanų žūtis Marijampolės aps. Gudelių valsč. Miknionių k. Stadalių sodyboje atkreipė daugelio dėmesį, ir Marijampolės prokuratūra išskėlė bylą. Epizode, kur aprašyti du pagrindiniai atmintinos 1952-ųjų gruodžio 12-osios tragedijos įvykiai, pasakojama apie Stasį Babarską (jau miręs) ir Joną Dabulevičių-"Arą". Pastarasis dabar kaltinamųjų suole ir, kaip daugelis atvykusiųjų į teismo posėdį tikėjosi, gaus pelnytą bausmę.

Liudininkai – partizano Vytauto Stanaičio-Aido brolis ir Marytė Stadaliūtė-Buterienė.

(keliamą į 4 psl.)

Antiimperinis ir antigeltonasis genas kaip kalėdinė dovana

Pasigirdo žinių, kad Darbo partijos pirmininkas, paskirtasis ūkio ministras V.Us-paskichas numato, jog susidariusi naujoji valdančioji koalicija po poros metų gali žlugti. Mat rengiantis savi-valdos rinkimams neišvengiamai išsiliepsnos kova dėl vietų. Atrodo, kad jau iš anksto pradama formuoti visuomenės nuomonę, jog tik darbiečiai gali pataisyti visus reikalus. Anot V.Us-paskicho, siekiant išlaikyti Vyriausybės stabilumą, "turi būti griežtai apibrėžti visi veiksmai, net atskirų politikų kalbos." Nieko nauja! Ši nuostata primena sovietmetį, kada visagalis CK ir gerokai visagalesnis gensekas (nekalbant jau apie generalisimusą) buvo vainikuojamas neklaidingumo aureole. Ši aureolė būdavo numetama kaip sudėvėta kepurė, kai vienas gensekas būdavo verčiamas, o į sostą ropšdavosi kitas. Nelyginamai menkesnės vertės visažinystės aureoles dėdavdavo ir rajkomų pirmieji sekretoriai. Ar ne per anksti busimasis pretendentas į premjero postą taip atvirai propaguoja Lietuvai lukašenkinės arba a la Putin "demokratijos" variantą?

Dažnam piliečiui, o ypač patyrusiam okupanto represijas, negali nerūpėti, kaip seksis dirbti tryliktajai Vyriausybei. Nuo to priklauso ir ekonomikos reikalai, ir socialinių bėdų sprendimo sparta, ir tautos kultūros likimas. Po premjero ir ministrų susitikimo su Liberalų ir centro sąjungos frakcija Seimo narys Algis Kašėta pareiškė manąs, kad Vyriausybė stabiliai dirbs, kol iki savivaldos rinkimų liks pusmetis, bet "po to V.Us-paskichas įvykdys senus ketinimus – atliks ėjimą žirgu. Vyriausybė bus griauinama."

Panašių prognozių netrūksta. Šis spėjimas ne be pagrindo, tačiau dveji metai – tai išbandymas ne tik Vyriausybei, bet ir Darbo partijos frakcijai. Iš tikrųjų jos nariai yra

tik susibėgėliai, atsidūrę šioje partijoje dėl pačių įvairiausių priežasčių. Jie neturi jokių bendrų ideologinių saitų ar juos jungiančios išskirtinės vertybių sistemos, galinčios paspartinti pilietinės visuomenės formavimąsi arba piliečių bendruomenių kūrimąsi. Apie laisvės kovų reikšmę atkuriant valstybės nepriklausomybę partijos lyderis net neužsimena. Tai galima suprasti, nes partijos kūrimo užduotyje šio dėmens "užsakovas" negalėjo įrašyti, bet ar galima nutylėjimą pateisinti? Vieni perbėgėliai pasijuto "savose" partijose nuskriausti ir peršoko į "darbo", kur buvo žadama visus jų norus patenkinti. Kiti susipykę su įstatymu, bet išsisukę nuo baudžiamosios atsakomybės, jaučia turėsią progą kažkam atkeršyti ar bent jau reabilituotis. Treti įstojo nesu-sivokę, kad rinkimų propaganda kaip banga – aukštai pakilusi tuojau pat ir nuslūgs. Negalima nubraukti žadėtojų įtakos skurdžiau gyvenančiam bendrapiliečių daliai. Tačiau vidaus politikos reikalai taisytini ne pažadais. Stiprėjanti ekonomika ir efektyvus pasinaudojimas ES parama leis greičiau pasiekti ES standartų vidurkį. Beje, tai jau vyksta, nors gerinimui ribų nėra. Galimas daktas, kad dalis Darbo partijos frakcijos narių, susipažinusių su realia padėtimi, giliau pajus savo asmeninę tautos atstovo atsakomybę ir jų politinė orientacija keisis. Esant stipriai ir strategiškai dirbančiai opozicijai šis procesas turėtų spartėti.

Premjeras užsiminė apie premjero pavaduotojo posto poreikį. Jis priminė, kad vicepremjero pareigos yra įteisintos kai kuriose šalyse, kuriose dirba mažumos Vyriausybė. Paprastai vicepremjera skiriamas opozicijos atstovas. Vargu ar galima tikėtis, kad premjeras mėgintų siūlyti A.Kubiliui užimti šį postą.

(keliamą į 2 psl.)

Aktualijos

■ LR Seimas ketina toliau tirti skandalingai bankrutavusio koncerno EBSW veiklą. Tėvynės sąjungos frakcijos nario Jurgio Razmos iniciatyvą sudaryti laikinąją komisiją koncerno veiklai tirti savo parašais parėmė 48 parlamentarai.

■ Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas prisipažino daręs spaudimą Prezidentui Valdui Adamkui, kad būtų kuo greičiau patvirtinta naujoji Vyriausybė. V.Adamkus žurnalistams sakė, kad formuojant Vyriausybę patyrė tokį spaudimą, kokio dar nėra turėjęs.

■ Seimo kontrolieriai, tyrę žemės sklypų Vyčio Kryžiaus kavaliereiams suteikimo procedūrą, tvirtina, kad sklypų Vilniaus mieste užteks visiems. Kaip pranešė Seimo kontrolierių įstaigos atstovė spaudai, į kontrolierius kreipėsi buvęs Lietuvos laisvės lygos lyderis A.Terleckas prašydamas išsiaiškinti, kodėl Vilniaus mieste vilkinamas žemės sklypų individualiai statybai skyrimas Vyčio Kryžiaus ordinu bei Vyčio Kryžiumi apdovanotiems asmenims.

■ Šią savaitę Kairių poligone aidi šūviai, mišką naršo kareiviai, visą parą štabe verda gyvenimas – čia vyksta DLK Butigeidžio mokomojo dragūnų bataliono surengtos pratybos, kuriose kuopa BALTSQN-11 ruošiamą taikos palaikymo misijai Kosove. Visą šimto žmonių kuopą sudaro kariai savanoriai.

■ Dar metams, iki 2006 m. sausio 1-osios, siūloma atidėti naujos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (LRT) finansavimo tvarkos įvedimą.

■ Lietuva kviečiama dalyvauti Ukrainos prezidento rinkimų pakartotinio antrojo turo stebėjimo misijoje, kurią rengia Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuras.

■ Andrejaus Sacharovo žmogaus teisių premija ant-radienį įteikta Baltarusijos žurnalistų asociacijai už nuopelnus laisvės raiškos srityje.

■ Estijos prezidentas Arnoldas Riutelis teigė, jog dėl kelionės į Maskvą dalyvauti Antrojo pasaulinio karo pergalės paminėjime gegužės 9 d. tarsis su Lietuvos ir Latvijos prezidentais.

Antiimperinis ir antigeltonasis genas kaip kalėdinė dovana

(atkelta iš 1 psl.)

Valdančioji koalicija opozicijos lyderio (būsimo?) atsiradimą Vyriausybėje tikriausiai sutiktų nepalankiai. Tokia plati koalicija yra neįprastas politinis darinys. Be to, dar nespėta suformuoti politinės tolerancijos tradicijų. Kita vertus, A.Brazauskas buvo žadėjęs „neiti obuoliauti“ su Darbo partija, bet vienu metu vedė derybas ir su darbiečiais, ir konservatoriais. Su pastaraisiais tik dėl akių. Nedidelis tarpusavio pasitikėjimo bagažas buvo išbarstytas. Toks variantas būtų labai rimtas ir pageidautinas dabartinės Vyriausybės gebėjimo tęsti valstybės politiką išmėginimas.

Žiniasklaidoje buvo praslydę žinių, kad vicepremieru tikisi tapti Darbo partijos pirmininkas V.Uspaskichas. Šis variantas slepia iki šiol tebemasuojamą siekį perimti Vyriausybės vairą. Tokiu atveju tektų laukti neva teisėtų valstybės ardymo veiksmų. Dar nepamiršta drebinusi Lietuvą prezidentūros skandalų istorija. Jos veikla kirtosi su Vyriausybės ir Seimo pozicija, o viskas buvo dangstoma šūkiu „Už teisingą Lietuvą“.

Rinkėjų valia turime tokią Vyriausybę, kokia ji yra. Skūstis ir dejuoti neverta, rinkėjai nekaltinami. Turime puikių masinio solidarumo pavyzdžių, kad ir Baltijos kelio akciją. Turime ir šokiruojantį rinkimų į Europos Parlamentą rezultatą, kada dar nieko Lietuvai nenuveikusi Darbo partija laimėjo pusę rinkėjų balsų. Apie priežastis rašyta ir kalbėta daug. Pilietinio nerimo padaugėjo. Bet kuriuo atveju norėtusi stabilaus ir vaisingo Vyriausybės darbo. Tuo greitai įsitinkinsime.

Maskvos imperinė politika akiuvaizdi. Lietuva kaltinama daugeliu tariamų nuodėmių. Tai ne tik nepasitenkinimas Lietuvos įstojimu į NATO ir ES. Pastaruoju metu Maskva reiškia daug priekaištų Lietuvai dėl karinio tranzito, dėl moralinės bei diplomatinės paramos Ukrainos oranžinei revoliucijai, dėl pozicijos čečėnų klausimu, dėl nedėkingumo už okupaciją ir reokupaciją, kurias ji, nutylėdama nepalankius Rusijai istorinius faktus, užsispyrusiai tebevadina „prisijungimu“ č ir „išvadavimu“. Rusija – Lietuvos kaimynė, tokia ir liks. Su kaimynais dera palaikyti draugiškus santykius. Lietuva to ir siekia. Maskva vis dar nepajėgia atsikratyti draugystės imperinio supratimo – „pono ir tarno“ santykių. Tokia Kremliaus pozicija, rusiškų ir kriminalinių elementų veržimasis į Seimą ir valstybės institucijas (jėgos struktūrų, finansų, ekonomikos...), suaktyvėjęs Rusijos spaudimas per ES verčia Lietuvą ir toliau principingai laikytis santykių lygiateisiškumo.

Turime Prezidentą, kuris nuosekliai ir principingai gina valstybės interesus. Bet Seimas ir Vyriausybė dar nespėjo savo veikla įrodyti nusiteikimą ir gebėjimą tęsti valstybės politiką. Pasak dr. Č.Laurinavičiaus, privalome turėti antirusišką imunitetą. Tai ne rusofobijos apraiška, o atvirksčiai – tiesmukas reikalavimas Maskvai blaiviai vertinti realijas. Lietuva – lygiateisė valstybė, o ne imperijos gubernija.

Gal tiksliau būtų kalbėti apie antiimperinio geno brandinimą. Šiuo atveju labai daug reiškia šeimos, mokyklos, kariuomenės įtaka. Vyriausybės programoje šiam klausimui turėtų būti skiriama kur kas daugiau dėmesio. Darbo partija savo programoje dorovinio, tautinio, pilietinio, taigi ir antiimperinio ugdymo nepropaguoja. Iš tikrųjų turėtume kalbėti apie du labai reikalingus genus: antiimperinį ir antigeltonąjį. Lietuvoje įsigali žemiausios prabos Vakarų pseudokultūra, ištiesai propaguojanti smurtą, seksą, prievartą, patyčias iš moters, iš senatvės, išjuokiantį moralę. Šioms temoms Vyriausybės programoje turėtų rasti atskiras skirsnis.

Rusijos istorijos vadovėliuose akiai kartojamas didelis melas apie tariamą savanorišką nepriklausomų Baltijos valstybių prisijungimą prie Sovietų sąjungos. Ir nė žodelio apie Stalino ir Hitlerio slaptą suokalbi pasidalyti Rytų Europos valstybių teritorijas! Tikinama, kad Sovietų sąjungos įvykdyta nepriklausomų valstybių okupacija buvo gėris, pažanga ir nauda tų šalių gyventojams. Nutylimas smurtas, melas, prievarta, lageriai, tremtys, masinės žudynės, tautinės savimonės naikinimas. Tai tik būtinoji dalis iš totalitarizmo arsenalo. Tiesos sakymas – vienas iš veiksmingiausių nedidelių tautų orios savignyos priemonių. Totalitariniai režimai labiausiai stengiasi išvengti melo ir demagogijos demaskavimo. Globalizacijos amžiuje atsirado daugiau galimybių apsiginti. Kokia bus Seimo ir Vyriausybės pozicija šiuo klausimu, neilgai teks laukti. Bet pats didžiausias ir bene principinis išbandymas laukia už pusmečio. Maskva kviečia kadais okupuotų, pavergtų ir žiauriai niotų valstybių vadovus paminėti tuos genocido ir karo nusikaltimų faktus kaip išvadavimą. Žinoma, bus laukiama padėkos, o gal ir nusilenkimo prie mauzoliejaus Raudonojoje aikštėje.

Artėjant Kalėdų šventėms krikščionišku papročiu tinka palinkėti tautos išrinktajam Seimui ir paskirtajai Vyriausybei geros ir sėkmingos darbų pradžios. Palinkėkime...

Edmundas SIMANAITIS

Finansiškai paremkime Laisvės gynėjų labdaros ir paramos fondą „Pagaila“

“Tremtynyje” Nr. 46 (575) išspausdintas LR labdaros ir paramos įstatymas, kuriame nurodoma, kad dirbantis žmogus 2 proc. sumokėto metinio pajamų mokesčio gali pervesti organizacijai, turinčiai teisę gauti paramą.

Pavyzdžiui, jeigu žmogaus mėnesio atlyginimas yra 1000 Lt, tai apie 760 Lt jis gauna grynaisiais, o 240 Lt pervedama mokesčių administratoriui. Per metus tai sudaro 2900 Lt. Iš tos sumos 2 proc. (58 Lt) dirbantis žmogus gali pervesti pasirinktai įstai-

gai. Jei tokių žmonių atsirastų daugiau, tai susidarytų nemaža suma paramai.

Kviečiame dirbančiuosius paremti Laisvės gynėjų labdaros ir paramos fondą „Pagaila“. Įmonės kodas 9203524, ats. sąsk. litais ir valiuta LT537300010034309457, „Hansa“ bankas, banko kodas 73000.

Pasibaigus mokestiniam laikotarpiui reikia parašyti prašymą mokesčių administratoriui. Jeigu to nepadarysite, tos lėšos gali tekti ne Jūsų numatytai įstaigai, bet bus paskirtos kitur.

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

13 Vyriausybės 13 ministrų pradėjo darbą

Antradienį Seimui priėmus Vyriausybės programą, galutinį „palaiminimą“ ketverių metų darbui gavo tryliktoji Lietuvos Vyriausybė. Tiesa, traškanti braškanti, sudaryta iš keturių koalicinių partnerių, kurie dar net nepradėję dirbti garsiai spėlioja, ar ilgai kartu išters, ar ne.

Trylikos Ministrų koalicinis kabinetas sudarytas iš keturių partijų narių: Socialdemokratų, Darbo, Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų bei Naujosios sąjungos. Penkioms ministerijoms vadovaus socialdemokratų atstovai, tiek pat – darbiečių deleguoti ministrai, dviem ministerijoms – socialliberalai ir vienai – valstiečių atstovas.

Iš pat ryto naujos Vyriausybės ministrai lankėsi frakcijose, kur jie buvo prašomi išdėstyti numatomą savo veiklą. Tėvynės sąjungos (TS) frakciją pirmasis aplankė dabar jau ūkio ministras V.Uspaskichas. Jis neatsakė, ar jo vadovaujami darbiečiai ketina dirbti visą kadenciją. Jis sakė, kad prieš rinkimus partija privalo pasirūpinti savo identitetu. Galima manyti, kad po poros metų, prieš savivaldos rinkimus, koalicija gali byrėti.

Juokingiausia buvo klausytis V.Uspaskicho, kai opozicinė TS frakcija pradėjo aiškintis, kokio koalicijos partnerio reikalavimu iš Vyriausybės programos iškrita Darbo partijos rinkiminis pažadas 20 proc. sumažinti šildymo kainas gyventojams. Tiesaus atsakymo taip ir nebuvo sulaukta. V.Uspaskicho kompanijai, per rinkimus gausiai žarsčiusiai pažadus, paranku vaizduoti, kad visos vadžios Vyriausybėje atiduotos socdemams – taigi nereikia vykdyti savo pažadų. Nors Vyriausybėje jie turi lygiai tiek pat ministrų portfelių, kaip ir socdemai.

Frakcijoje Vyriausybės programai atstovavęs premjeras A.Brazauskas į daugelį klausimų neturėjo ką atsakyti: jis žadėjo skaičiuoti, galvoti, „žiūrėti, kaip bus“. Gana žiaurokai skam-

bėjo klausimai vidaus reikalų ministrui Gintarui Furmanavičiui. Sąsajomis su EBSW koncernu kaltinamam ministrui prokuratūra nesurado kaltinimų, kurie leistų Prezidentui netvirtinti jo kandidatūros. Nors oficialiai Prezidentūros buvo prisipažinta, kad šio kandidato biografijai aptarti tebuvo skirtos keturios valandos. TS atstovas K.Starkevičius klausė G.Furmanavičiaus, ar jis žino, kad bankrotas, dėl kurio 1998 m. jis, tuometinis Žemprojekto vadovas, iškėlė bylą EBSW už 35 tūkst. litų, nesumokėtą Žemprojektui už patalpų nuomą EBSW, buvo paskelbtas tyčiniu. G.Furmanavičius atsakė to nežinąs. K.Starkevičius pateikė skaičius, iš kurių matyti, kad 1995 m. Žemprojekto, inicijavęs bankroto bylą EBSW, iš tiesų pats buvo skolingas šiam koncernui. Apie tai G.Furmanavičius teigė irgi nieko nežinąs, neprišimenaš. Tuo tarpu, kol EBSW koncernas, surinkęs milijonus indėlių iš gyventojų bylinėjosi su Žemprojektu, apgautų indėlininkų reikalavimai buvo įšaldyti iki 1999 m.

Šie ir panašūs klausimai buvo dar aštriau keliami vėliau vykusiame Seimo posėdyje, kuriame buvo priimtinėjama Vyriausybės programa. Žinoma, šie argumentai negalėjo nulemti balsavimo. Seimo koalicinė dauguma turi pakankamai balsų priimti įstatymus. Tad opozicijos aštrios strėlės lėkė daugiau į eterį ir buvo skirtos rinkėjams, kad jie žinotų tikrą padėtį. A.Brazausko vadovaujama Vyriausybės programa 2004–2008 metams patvirtinta. Už ją balsavo 68 Seimo nariai, 44 – prieš, 3 parlamentarai susilaikė. Taigi nuo trečiadienio A.Brazausko Vyriausybė pradėjo darbą.

Nostalgija

Įdomus sutapimas. Trečiadienį socialdemokratai buvusiam „Lietuvos“ viešbutyje surengė iškilmingą minėjimą Lietuvos komunistų partijos „atskyrimo nuo Maskvos 15-osioms metinėms pažymėti“.

(keliamą į 3 psl.)

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 2 psl.)

Jie tai pavadino "svarbiu žingsniu į Lietuvos Nepriklausomybę". Žinoma, išanginis žodis numatytas "LSDP pirmininkui" A. Brazauskui. Nesunku nuspėti, kas tame minėjime bus šlovinama. Tarp pranešėjų buvo ir tokių, kurie neseniai buvo užsimoję šlovinti "Tarybinę Lietuvą" – L. Truska, K. Prunskienė, J. Karosas, K. Bobelis.

Dešimt "ne" Vyriausybei

Tėvynės sąjungos frakcija nepritarė nei Vyriausybės programai, nei tokiai Vyriausybės sudėčiai. TS frakcijos seniūnas A. Kubilius surado net 10 priežasčių, kodėl negali jai pritarti.

Pasak A. Kubiliaus, Vyriausybės programa nekonkreči, ministrai dar tik žada susitarti dėl esminių dalykų, pavyzdžiui, mokesčių politikos ateities.

"Joje yra išpareigojimų, kurių vykdymo mechanizmo Vyriausybė nesugeba atskleisti ir lieka neaišku, kaip tai bus pasiekta, ar tokie išpareigojimai neliks tokiais pat išpareigojimais, kokius matėme rinkimų kampanijos metu. Pavyzdžiui, numatyta, kad pensijos iki 2008 m. turi išaugti iki 650 Lt, tačiau kitais metais jos išaugs nuo 399 Lt, kuriuos turim šiandien, iki 440 Lt. Tokiais tempais didinant Vyriausybės išpareigojimas pensijas išauginti iki 650 Lt liks visiškai fikcija", – sakė A. Kubilius.

Jis programoje pasigedo išpareigojimų spręsti esmines šių dienų ekonomikos problemas. Žinių ekonomikos plėtros, smulkaus verslo skatinimo, realios regioninės politikos plėtros programoje nėra numatyta. Pasigesta ir aiškių būdų, kaip bus sprendžiamos visuomenės problemos. Silpstančios šeimos, ne šeimoje gimstančių vaikų gausėjimas iki 30 proc., mažėjančio gimstamumo, silpno bendruomeniškumo problemos Vyriausybės programoje neapartos.

Taip pat TS pasigedo, kaip bus sprendžiamos esminės valstybės valdymo problemos, kaip bus skaidrinama politinė sistema, kaip bus ko-

vojama su korupcija, populizmu, kaip bus modernizuojama savivalda, kaip bus siekiama susigrąžinti pasitikėjimą valstybe.

"Programoje matome sąstingį, nes čia nėra jokio supratimo apie naujų, globalių procesų iššūkius, tenkančius mūsų kraštui, – tiek ekonomiškai, tiek visuomenės gyvenimui. Premjero šlovinamas stabilumas daugelyje sričių virsta sąmoningu permainų vengimu. Vyriausybės programoje nematome aiškių prioritetų ir tikslų, kurių Vyriausybė yra pasiryžusi siekti. Todėl esame priversti galvoti, kad Vyriausybės laivas plauks ne kokio nors valstybei būtino tikslo link, o ten, kur vėjas pūs", – sakė A. Kubilius.

Jis teigė negalįs pritarti Vyriausybei, nes jos komanda surinkta netinkamais būdais.

"Premjeras deklaruoja, kad jis neprisiims atsakomybės už ministrus, o kai kuriuos ministrus paskyrė jų nepažindamas, tik pakalbėjęs telefonu. Manome, kad tai yra pats netinkamiausias būdas formuoti Vyriausybę ir mes tam nepritariame. Negalime balsuoti už Vyriausybę, nes mums kelia didelį susirūpinimą atskirų ministrų ir kvalifikacija, ir reputacija. Daugelis naujokų ministrų, atsakydami į klausimus aiškina, kad jie dar tik ruošiasi susipažinti su jiems teksiančiais darbais ir atsakomybe. Matome naujokų, kurie ateina į ministro postą žadėdami pasimokyti suprasti, ką reiškia būti ministru. Ministerija nėra geriausia vieta mokytis. Nepritariame Vyriausybei, kurios ministrų reputacija neatitinka net minimalių standartų. Norėtume matyti, kad Lietuvoje ministrams būtų keliami vis didesni reputacijos ir autoriteto reikalavimai, deja, turime konstatuoti, kad keliami vis mažesni", – negailestingai audė Vyriausybę A. Kubilius.

Baigdamas jis pareiškė, kad Tėvynės sąjungos frakcija negali pritarti koalicijai, kuri nėra paremta jokiais visuotinai pripažintomis vertybėmis, o yra tik paprasčiausia komercinė sutartis

panaudoti europinius pinigus. Visgi pabaigoje jis palinkėjo šiai Vyriausybei sėkmės, tuo labai nudžiuginamas valdančiąją daugumą.

Tą pačią dieną Tėvynės sąjungos frakcija Seime, nesutikdama su Vyriausybės programa, pasiskelbė opozicine valdančiajai daugumai.

Tėvynės sąjungos frakcija dirbs opozicijoje

TS frakcijos deklaracijoje teigiama, kad "Tėvynės sąjungos frakcija su apgailestavimu pažymi, jog Vyriausybė nuo pat savo veiklos pradžios yra menko autoriteto, silpna savo gebėjimais ir stokoja bet kokių vertybinių pamatų. Tėvynės sąjungos frakcija yra įsitikinusi, kad tokios silpnos Vyriausybės veikla potencialiai yra pavojinga visuomenei ir reikalauja principingos opozicinės parlamentinės priežiūros".

TS frakcija pareiškė, kad, būdama konstruktyvioje opozicijoje sieks skaidrios, vertybiškos, sąžiningos politikos, galinčios telkti piliečius, kad būtų įgyvendinami visiems bendri nacionaliniai tikslai. Taip pat ypač atidžiai stebės, ar nepiktinaudžiaujama tarnybine padėtimi siekiant asmeninių interesų bei skirstant europinių fondų lėšas. Be to, siekdama didesnio valdžios skaidrumo ir teisingumo žmonėms, siūlys tobulinti valstybės valdymą, skaidrinti rinkiminių kampanijų ir politinių partijų finansavimo įstatymus, tobulinti prižiūrinių įstaigų galias ir visomis išgalėmis sieks esminių demokratijos principų įsitvirtinimo visuomenėje.

Opozicinėmis taip pat pasiskelbė Liberalų ir centro bei Liberalų demokratų frakcijos. TS pirmadienį ketina su liberalcentristais pasirašyti bendradarbiavimo susitarimą. Na o su paksininkais libdemais – nepakeliui. Gausiausia opozicija Seime gali turėti savo lyderį, kurio įgaliojimai yra panašūs, kaip Seimo pirmininko pavaduotojo. O opozicinės frakcijos turi teisę ir į vieną iš penkių Seimo pirmininko pavaduotojo pareigybių.

Rumunijos pasirinkimas

Europos spauda gyvai komentuoja praėjusį sekmadienį įvykusius Rumunijos prezidento rinkimus, kuriuose varžėsi persivadinusios į socialdemokratų komunistų partijos atstovas, ministras pirmininkas Adrianas Nestasė ir opozicijos kandidatas, sostinės Bukarešto meras, centristas Trajanas Basesku. Už jį balsavo 51,75 proc. rinkėjų, už A. Nestasę – 48,25 proc. Įdomu, kad Rumunijos opozicija šį kartą savo simboliu pasirinko oranžinę spalvą, kaip ir kandidatas į Ukrainos prezidento postą V. Juščenko. Tai davė progą kai kuriems politikos apžvalgininkams teigti, kad Rumunija pasekė Ukrainos demokratiškosios jėgų pavyzdžiui ir pokomunistinėje Rytų Europoje prasidėjo "oranžinė revoliucija".

Naujai išrinktas prezidentas Trajanas Basesku pakeis ilgametį politikos veteraną Joną Iljesku, kuris buvo Rumunijos prezidentu po komunistinio diktatoriaus N. Čaušesku nuvertimo. Apie jį, sugebėjusį taip ilgai išbūti prezidento poste, verta pakalbėti atskirai.

1953 m. baigęs Maskvos energetikos institutą, Jonas Iljesku labai staigiai kilo politinės karjeros laiptais. Jis užėmė aukštas pareigas Rumunijos komunistų partijos Centro komitete. Pradėjęs nuo komjaunimo pirmojo sekretoriaus pareigų, J. Iljesku greitai tapo Rumunijos KP CK sekretoriumi propagandos klausimais. Jo ir diktatoriaus N. Čaušesku keliai ėmė išsiskirti dar 1971 m., kai jis lydėjo N. Čaušesku į komunistinę Kiniją ir Šiaurės Korėją. Ten apsilankęs N. Čaušesku taip susižavėjo tuomet Kinijoje Mao Czeduno vykdoma "kultūrine revoliucija", kai milijonai inteligentų, studentų ir moksleivių buvo siunčiami į atšiauriausius Kinijos rajonus katorgos darbams, jog sumanė tą patį padaryti ir Rumunijoje. J. Iljesku tam kategoriškai prieštaravo ir buvo bemat ištremtas į provinciją. Buvo paskirtas propagandos sekretoriumi Timico apskrityje, o vėliau – Jasų apskrities pirmuoju kompartijos sekretoriumi. Tačiau ir tada jis gana dažnai nesutikdavo su N. Čaušesku,

ypač su jo visagale žmona Elena, kuri buvo dar žiauresnė už savo vyrą ir tvarkė ne tik kompartijos, bet ir visos Rumunijos reikalus. Už tai netrukus buvo pašalintas ne tik iš Centro komiteto, bet ir iš politinio darbo. Paskirtas vadovauti Rumunijos vandens ūkiui. Tačiau ir čia susikirto su diktatoriumi nesutikdamas su jo "grandioziniu projektu" statyti kanalą Dunojus–Juodoji jūra. Netekęs ir šio posto, iki N. Čaušesku nuvertimo vadovavo techninės literatūros leidyklai.

J. Iljesku Rumunijoje buvo vertinamas, nepaisant jo komunistinės praeities, kaip žmogus, turintis "tvirtą stuburą". Taip galima paaiškinti jo ilgalaikį buvimą Rumunijos prezidentu. Jo pagrindinis politinis šūkis buvo ekonominio progreso derinimas su socialine daugumos vargingiausių žmonių apsauga. Iš tos programos nieko neišėjo. Rumunijoje, kaip ir kitose pokomunistinėse Rytų ir Vidurio Europos valstybėse, į valdžią sugrįžę komunistai ėmė negailestingai plėsti šalį. Rumunija paskendo korupcijos skandaluose, į kuriuos buvo įsipainioję valdantieji komunistai, pasivadinę socialdemokratais (PSD). Šalis vis labiau klimpo į korupcijos liūną, o valdantieji, vadinamieji socialdemokratai, Rusijos pavyzdžiu susikrovė milžiniškus turtus. Dėl to Rumunija tapo viena skurdžiausių pokomunistinės Rytų Europos valstybių.

Rumunijos prezidentas pagal konstituciją neturi didelių politinių galių. Tačiau naujasis prezidentas pareiškė, jog, kaip buvęs jūrų kapitonas, esąs ryžtingas žmogus ir sieks radikalių permainų ir kad 2007 metais Rumunija taptų Europos Sąjungos nare.

Viena aišku, dešiniojo prezidento išrinkimu politinės aistros Rumunijoje toli gražu nesibaigė. Niekas neabejoja, kad T. Basesku naujuoju ministru pirmininku pasirinks savo partijos atstovą. Todėl neišvengiamai iškilis prieš laikinių parlamento rinkimų klausimas. Tuo labiau kad iki šiol valdantys socialdemokratai parlamente turi tik dviem vietomis daugiau. Pasak naujojo prezidento, Rumunijai reikia spartesnių reformų, o svarbiausia – su šaknimis išrauti korupciją ir iki 2007 metų tapti ES nare.

Jonas BALNIKAS

Užsiprenumeruokite "Tremtinį"

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. – 14,40 Lt, 6 mėn. – 28,80 Lt, metams – 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas – 0117. "Tremtinį" siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams – 50 JAV dolerių. Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, LT 44309 Kaunas, Lietuva (Lithuania). Nepamirškite užsiprenumeruoti savo laikraščio!

Vakarų politika ir Rusija. Ar galimos permainingos?

NATO Parlamentinės asamblėjos transatlantinis forumas Vašingtone

Praejusią savaitę, gruodžio 6–7 d., kaip Parlamentinės asamblėjos narė dalyvavo labai įdomiame ir reikšmingame kasmetiniame renginyje. Tai NATO Parlamentinės asamblėjos parlamentinis transatlantinis forumas Vašingtone, kurio rengėjai yra ne tik NATO Parlamentinė asamblėja, bet ir JAV nacionalinės gynybos universitetas, taip pat Atlanto Taryba – JAV visuomeninė organizacija, besirūpinanti transatlantiniais ryšiais.

Šiais metais forumas įvyko tuoj po JAV prezidento rinkimų. Visiems buvo ypač įdomu ir svarbu, kokia bus JAV užsienio politika, ar bus tęstinumas, ar bus pasikeitimų. Vienas svarbiausių posėdžių kaip tik vyko šia tema: „JAV užsienio politika: tęstinumas ir pasikeitimai“. Lietuvai svarbios temos buvo diskutuojamos ir svarstant NATO bei ES bendradarbiavimą saugumo srityje, transatlantinius ryšius ir pan. Smalsu buvo išgirsti pranešimus mums labiausiai rūpimu geopolitiniu klausimu – apie NATO, Rusijos, JAV būsimus santykius. Forume kalbėjo Nacionalinio gynybos universiteto, kitų institutų, tyrimo centrų vedantieji analitikai, profesoriai, Valstybės departamento, Gynybos ministerijos atstovai.

NATO ir Europos Sąjungos santykiai

Noriu atkreipti dėmesį į tuos dalykus, kurie ypač siejasi su Lietuvos nacionaliniais interesais. Vienas iš jų – NATO ir Europos Sąjungos santykiai. Lietuva yra abiejų institucijų narė. Galėčiau pasakyti, kad JAV, Vašingtone, juntamas susirūpinimas transatlantinių ryšių padėtimi, JAV reputacija pasaulyje. Galvojama, kaip sustiprinti tarptautinių ir nevyriausybinų organizacijų potencialą. Akivaizdu, kad yra atsižvelgta į kritiką dėl JAV dominavimo pasaulyje ir atsiranda nauja retorika, kuri angliškai skamba „effective multilateralism“, lietuviškai – efektyvus daugiašališkumas.

Viena įdomiausių diskusijų vyko dalyvaujant gerai žinomam politologui Robertui Kaganui, kuris neseniai yra paskelbęs garsųjį straipsnį apie Europą ir JAV – kaip apie Venerą ir Marsą. Jis iš-

ryškino transatlantinių ryšių tarp Amerikos ir Europos bėdas sakydamas, kad „JAV nebežiūri į Europą kaip į svarbų žaidėją, nes Europa nėra stipri gynybiškai. Ją silpnina ir neapsisprendimas dėl NATO svarbos, jos reikalingumo“.

Romantinis optimizmas dėl Rusijos baigėsi

„Kol Rusija nebus demokratiška, neagresyvi, tol NATO bus reikalinga Rytų Europai“ – tai viena iš tezių, pagrindžiančių mūsų regiono valstybių požiūrį į ES ir NATO tarpusavio santykius. Vis daugiau pasigirsta Amerikos siūlymų Europai imtis didesnės atsakomybės už padėtį aplinkiniuose kraštuose, užuot ginčijusis dėl Irako, Afganistano ir kitų dalykų.

JAV ir Rusijos santykiai daugelio pranešėjų buvo pabrėžtinai nutylimi netgi svarstant tarptautinio terorizmo klausimus, ko nebūdavo anksčiau. Anksčiau kalbant apie teroro aktus, įvykdytus pasaulyje, Rusija būdavo pabrėžiama kaip strateginė partnerė. Šį kartą šiurpūs įvykiai Rusijoje nebuvo minimi tarp kitų pasaulyje žinomų teroro aktų. Svarbu, kad šie įvykiai išskiriami kaip kitokie, neišrašantys į bendrą terorizmo koncepciją.

Atrodo, kad Vakaruose, ypač Jungtinėse Amerikos Valstijose, romantinis optimizmas Rusijos atžvilgiu pasibaigė. Ypač tai juntama spaudos pranešimuose, analitikų apžvalgose. Akivaizdu, kad procesai Rusijoje imami vertinti kitaip negu prieš trejus metus.

Strateginė JAV ir Rusijos partnerystė kovos su terorizmu frontuose iš dalies atvedė į labai dviprasmišką padėtį, nes paliko V.Putinui laisvas rankas kurti autoritarinę valstybę su imperialistiniais elementais. Įvykiai Ukrainoje atvėrė akis ir daugumai Vakarų politikų. Nors tai dar nėra kalbama oficialių pareigūnų lūpomis, tačiau JAV žiniasklaidoje teigiama, kad Kremlius organizuoja kryptingą ataką prieš demokratiją kaimyninėse valstybėse, ir tai įvardijama kaip naujaisiais grėsmė. Belieka džiaugtis, nors tai džiaugsmas pro ašaras, kad grėsmę mato ir apie tai kalba jau ne vien Lietuvos konservatoriai.

Privalome išsaugoti buvusį bendrumą

Kaip visame šiame kontekste atrodo Lietuva?

Rinkimų laikotarpiu naujieji Lietuvos politikai neatkleidė, kokia bus jų laikyseną esminių nacionalinių interesų atžvilgiu. Kalbu ne tik apie Darbo partiją, bet ir apie kitas partijas bei asmenis, kurie užima tam tikrus postus Seime ir kitur. Po rinkimų išgirdome keletą disonuojančių pasisakymų: apie Lietuvą kaip tiltą tarp Rytų ir Vakarų, apie neutralumą Ukrainoje ir Baltarusijoje vykstančių procesų atžvilgiu.

Tokios nuostatos, reiškiamos aukštų pareigūnų lūpomis, kol kas vertintinos kaip klaidos dėl nepatyrimo. Būtų blogiau, jei jos būtų reikiamos sąmoningai siekiant pakeisti Lietuvos užsienio politikos kryptį.

Šiandien, kai visas demokratinis pasaulis su nerimu ir jau aiškiai suprastamas stebi Rusijoje besiformuojantį (ar jau susiformavusį) diktatūrinį režimą, lietuvių tautai, jos politiką formuojantiems asmenims, partijoms ypač svarbu teisingai suvokti aplinkybes ir išlaikyti nacionalinius interesus atitinkantį bendrumą. Nepaisydami skirtumų diskutuojant dėl vyriausybės ir kitų dalykų, privalome rasti savyje jėgų ir išsaugoti buvusį bendrumą strateginėse užsienio politikos kryptyse, kad nenuslystume į nepageidautinas šališkes.

Atsakomybės klausimas

Naujai perrinktos JAV administracijos santykiai su Rusija yra dviprasmiškoje padėtyje. Treji strateginės partnerystės kovoje su terorizmu metai surišo rankas vertinant procesus, vykstančius Rusijoje. Būtent šiuo laikotarpiu ir įvyko esminių pokyčių politikoje – buvo visiškai užgniaužti labai gležni demokratijos daigai pačioje Rusijoje, pradėtos grėsmingos atakos prieš demokratiją kaimyninėse valstybėse. Netgi tose, kurios jau yra euroatlantinių institucijų narės. Tarp jų ir Baltijos valstybės. Kad ir kaip būtų paradoksalu, atsakomybė už šiuos procesus tenka ne vien V.Putinui ir jo komandai, o ir JAV vadovams, ir NATO, ir ES. Tai gi ir mums, Lietuvos politikams, kokiai politinei jėgai bepriklaušytume. Nuo mūsų laikyosenos, požiūrio, susivokimo priklausys, kaip toli nueis režimas, besiformuojantis Rytuose.

Rasa JUKNEVIČIENĖ

Sveikiname

Lietuvos karį savanorį, buvusį tremtinį Antaną SURAUČIŲ nuoširdžiai sveikiname 85-ojo jubiliejaus proga. Linkime ažuolo tvirtybės, sveikatos, Dievo globos. Tikime, kad dar ilgai darbuositės ir įgyvendinsite visus savo sumanymus.

Druskininkų krašto klubo nariai ir bendražygiai:
Stefanija,
Juozas, Vytautas

Nusimesk nuo akių raištį, Temide...

(atkelta iš 1 psl.)

Pastaroji gerai prisimena to meto įvykius savo namuose. „Pas mus dažnai lankydavosi partizanai, – pasakoja ji. – Tą naktį užėjo keturiese: Vytautas Stanaitis, Petras Kučinskas, Leonas Kazlauskas ir Juozas Vitkauskas. Vyrų buvo išvargę, tad mūsų namuose ir nakvojo. Anksti rytą pamatė ateinančius du vyrus. Tai buvo Stasys Babarskas ir Jonas Dabulevičius.“

Šis liudytojos pasakojimas žodis žodin atitinka B. Adomėnienės knygoje „Paskutinieji“ aprašytą epizodą: „Vyrų, pailsę jūs kaip šunys, – sako Stasys Babarskas, – gal pailsėsit. /.../“

Iš kiemo atėjo Bijūnas (L. Kazlauskas), pasilenkė prie Aido (V. Stanaičio) ir sako jam kažką pakuždom.

Vienas šuolis – ir Stasys Babarskas prie durų. Atsiremė į jas nugara, žaibiškai pakėlė ginklą ir ėmė šaudyti. Iš kito virtuvės kampo jam antrino „Aras“. Nuvirto nuo priekrosnio taip ir nespėjęs pakelti ginklo Aidai, greta jo suklupo Bijūnas.

Petras Kučinskas-Tyla ir Juozas Vitkauskas pašokę iš lovos puolė prie ginklų. Negyvas susmuko Tyla /.../ Stadijų sodybą jau supo saugumo kariuomenė...“

Liudytoja M. Buterienė tais pačiais žodžiais pasakojo ano meto įvykius patvirtindama, ko tą rytą į jos tėvų sodybą atėjo saugumo agentai S. Babarskas ir J. Dabulevičius. Ji sakė girdėjusi du pirmus šūvius ir suprato, jog tai „svečių“ darbas. S. Babarskas ir J. Dabulevičius jiems patikėtą užduotį tąkart įvykdė. Pateiktoje saugumui ataskaitoje pažymėta: S. Babarskas

šioje sodyboje nušovė tris „banditus“, o J. Dabulevičius – vieną. Knygos „Paskutinieji“ autorė B. Adomėnienė turi MGB valdybos 2-ojo skyriaus pažymą apie saugumo agentą smogiką KGB ltn. J. Dabulevičių. Jis minimu laikotarpiu aktyviai darbavosi Pietų Lietuvos srityje, kur veikė partizanų būriai. Apie J. Dabulevičiaus veiklą rašyta sovietmečiu išleistoje knygoje „Nematomas frontas“, yra ir nuotrauka. Šie įvykiai aprašyti ir marijampolietės A. Vilutienės knygoje „Trečioji vėliavos spalva“. Tad jo neigimas, kaltės išsigynimas – beprasmiškas. Tačiau paskutiniame teismo posėdyje jis nebuvo apklausiamas, jam tik suteiktas paskutinis žodis. „Daug partizanų pažinojau, su jais dirbau, jie buvo mano draugai, – sakė kaltinamasis. – Nė vieno jų nenušoviau. Prašau atsižvelgti į silpną mano sveikatą ir bausmę sušvelninti.“

Bylą nagrinėjo Kauno apygardos teismo teisėjas R. Lincevičius, prokuroras V. Sokolovas, advokatas D. Ališauskas. Teismo nutartis salėje sėdėjusiuosius šokiravo: pripažinti kaltu, paskirti 10 metų laisvės atėmimo, tačiau dėl sveikatos būklės nuo bausmės atleisti. Žmonės, pasipiktinę tokia bylos baigtimi, replikavo: „Gėda“. Nors porą trejetą metų už tokias niekšybes pasėdėtų belangėje, sakė buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai. Kaltinamasis iš teismo salės išėjo gerai nusiteikęs, o kelnių kišenėje, ko gero, laikė špygą... Temide, nusimesk nuo akių raištį, jau pats laikas.

Aušra ŠUOPYTĖ

Panemunio šturmui – 60 metų

Lietuvos laisvės kovų dalyvis, prof. habil. dr. Danielius GUŽAS

Panemunio miestelis – Rokiškio rajone, šalia Pandėlio, ant Nemunėlio kranto. Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo valsčius, kuriame gimė ir užaugo daug žymių Lietuvos žmonių. Vienas iš jų – Vladas Mironas, Nepriklausomybės Akto signataras, ministras pirmininkas. Miestelyje yra gražsti raudonų plytų bažnyčia, pastatyta 1936 m. Kitame Nemunėlio krante – 19 a. dvaro rūmai ir į pietus nuo jų – pilies kalnas. Jo šlaite neuilstamai teka skaidraus vandens šaltinėlis, kurio vanduo kasmet šventinamas. Panemunis turėjo ir seną spirito varyklą, kurioje spaudos draudimo metais veikė slaptoji mokykla.

1944 m. gruodžio 12 d. (pagal kitus dokumentus – gruodžio 21 d.) naktį buvo įvykdytas Panemunio šturmas. Miestelyje veikė sribų būstinė, Panemunio valsčiaus Vykdomasis komitetas ir kiti komunistinės santvarkos palaikytojai. O Panemunio šiaurinėje pusėje, miškingose apylinkėse, buvo įsikūrę partizanų būriai. Jiems vadovavo mokytojas Kazimieras Kalpokas iš Čedasų miestelio. Partizanų judėjimas prasidėjo vokiečių kariuomenės daliniams besitraukiant į Vakarus. Tuo metu jau buvo sudaryti kovos būriai, priimtas veiksmų planas. Vienas iš svarbiausių uždavinių buvo sukaupti ginklą ir šovinių būsimoms kovoms su raudonoju okupantu. Šioje akcijoje teko dalyvauti ir šių eilučių autoriui. Čedasų apylinkėse vyko aršūs mūšiai tarp kariaujančių šalių. Vokiečių kariai buvo įsitvirtinę Čedasų miestelio aukštumose, iš kur kovos laukas buvo matyti kaip ant delno.

Aršios kovos metu šioje lygumoje buvo nukauta daug raudonosios armijos karių. Vokiečių armijai pasitraukus iš Čedasų, sovietų puolimas įgavo inerciją. Skubėdami paskui besitraukiančią vokiečių kariuomenę, jie paliko viską, kas buvo apkausoje ir kovos lauke. Po kelių dienų buvo gauta žinia, kad iš ten būtina surinkti visą likusią ginkluotę.

Aš su broliu Boleslovu (Baliu) nuvykome į Čedasų apylinkes ir dienos metu rinkome ginklus. Radome keletą automatų, automatinų šautuvų, šovinių ir granatų. Visą paslėpėme netoli Čedasų iš anksto paruoštame

ginklų sandėlyje – bunkeryje. Šiems darbams vadovavo K.Kalpokas.

1944 m. rugsėjo pabaigoje jau veikė apie 10 organizuotų būrių. Iš partizanų būrio, kuriam vadovavo Danielius Karaliūnas, pas sribus buvo pasiūstas Juozas Ruželė iš Šniukiškių kaimo. Jis nuvyko į Panemunio sribų būstinę ir pasisakė, kad atsižada partizanų kovos ir nori

Paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę
A.Kazulėno nuotr.

bendradarbiauti su „liaudies gynėjais“. Surinkęs reikiamos informacijos, pasisakė žinąs, kur slapstosi partizanai. Važiuojant per mišką J.Ruželė su automatu pabėgo ir grįžo pas partizanus.

Saulėtą lapkričio dieną partizanų būrys, kuriame buvo mano brolis Balys, perėjęs per Nemunėlio tiltelį, susirinko mūsų namuose. Jie turėjo daug ginkluotės ir ją ruošė kovai – valė vamzdžius, tikrino veikimą. Stribai pas mus galėjo patekti tik Nemunėlio kraštu iš Naujiku pusės. Čia partizanai paskyrė mane budėti. Kraštinės sodybos daržinėje įsitaisiau žvalgybos vietą ir žiūronais stebėjau kelią bei Nemunėlio vagą. Taip išbuvaui iki vakaro, kol partizanų būrys išvyko iš mūsų namų.

Rengiantis šturmui dar reikėjo iš žalios medžiagos pagaminti atpažinimo raiščius, rišamus ant rankos. Juos gamino įvairiose vietose. Kadangi tuo metu mokiausi Pandėlio progimnazijoje, tai teko tarpininkauti juos siuvant. Dalį raiščių perdavė tuo metu besimokantis šioje progimnazijoje partizanas Danielius Ruželė, kitus aš perdaviau broliui Baliui. Panemunio puolimo išvakarėse gavau pranešimą, kad būčiau

Naujikuose pas Petrą Šaprauską ir stebėčiau kelią iš Pandėlio į Panemunį. Man buvo nurodyta, kaip elgtis. Pavojaus signalui perduoti gavau pistoletą raketai paleisti. Šturmas įvyko naktį, kai visi jau buvo sumigę. Kitoje Panemunio pusėje pamačiau paleistą raketą. Pamačiau, kad tai šturmo pradžia, bet vėliau sužinojau, kad tarp partizanų buvęs nepatikimas, o gal ir išdavikas, kuris atseit netyčia ją iššovęs. Keletas sribų, pagal pasakojimus, sėpėjo pabėgti iš Panemunio.

Šturme dalyvavo ir Pandėlio apylinkių partizanai. Iš viso buvo apie tris šimtus šturmo dalyvių – partizanų. 12 iš paimtų nelaisvę sribų ir aktyvistų buvo sušaudyti, kiti paleisti. Atsitraukdami partizanai išsivežė kai kuriuos daiktus, maisto produktų, paimtų iš krautuvės. Bolševikų stovykloje buvo rasta daug medžiagos apie NKVD planus Panemunio valsčiuje.

Apie šį partizanų žygį bolševikai rašė savo dokumentuose („Archyviniai dokumentai apie nacionalistų antiliaudinę veiklą“, Vilnius, 1962, V rinkinys, 197–198 psl.).

Stribai, remiami okupantų kariuomenės, keršijo ir medžiojo partizanus. Apie šimtas Panemunio valsčiuje gimusių partizanų buvo sušaudyta. Jų tėvai ir giminės buvo kalinami, kankinami, šaudomi, o likę gyvi išvežti į Sibirą. Dauguma negrįžo. Daug ko nežinome ne tik apie partizanų, bet ir apie jų tėvų, brolių, seserų likimą.

Likę gyvi žuvusiųjų partizanų giminės bei pažįstami nusprendė pastatyti Panemunyje paminklą partizanams atminti. Paminklo vieta parinkta prie kelio, vedančio į Čedasus–Konstantinavą, už malūno, arti durpyno. Į durpyno duobes buvo metami nužudytų partizanų kūnai. Atvykę į malūną ar lentpjūvę žmonės, pasidairę po durpyną, matydavo įmestų į duobes partizanų kūnų dalis bei drabužius. Kiek jų čia yra, niekas tiksliai pasakyti negali. Daug partizanų užkasta miškuose, suversta į šulinius ar duobes.

Paminklo statyba užtruko gana ilgai, tačiau gerų žmonių pastangomis 2003 m. rugpjūčio 16 d. jis buvo atidengtas.

Respublikinis chorų festivalis

Šiaulių r. Kuršėnų Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje lapkričio 21 d. įvyko buvusių politinių kalinių ir tremtinių mišrių chorų festivalis, skirtas chorų globėjos šv. Cecilijos garbei.

Per šv. Mišias giedojo Klaipėdos buvusių politinių kalinių ir tremtinių mišrus choras „Atminties gaida“ (vad. Vytautas Saikauskas). Šventę pradėjo jaunas dainininkas iš Tauragės Liudas Mikalauskas daina „Pabudome ir kelkimės“ (eilės K.Genio, muzika R.Paulausko). Po to visus dalyvius ir klausytojus dainomis sveikino Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto merginų choras „Aušra“ (vad. Donvina Savickienė). Jungtinis mišrus choras savo pasirodymą pradėjo šv. Cecilijos himnu.

Šiomet, jau penktajame festivalyje, dalyvavo buvusių politinių kalinių ir tremtinių miš-

rūs chorai iš Jonavos – „Viltis“ (vad. Violeta Michelkevičienė), Klaipėdos – „Atminties gaida“, Mažeikių – „Atmintis“ (vad. Margarita Jutkuvienė), Tauragės – „Tremtinys“ (vad. Romualdas Eičius), Telšių – „Tremties aidai“ (vad. Alfridas Bulkauskas), Radviliškio – „Versmė“ (vad. Laima Steponavičienė), Plungės – „Tėvynės ilgesys“ (vad. Agnė Lizdenytė), Šiaulių – „Tremtinys“ (vad. Rasa Gasiūnienė), Šiaulių universiteto Edukologijos fak. merginų choras „Aušra“ ir Kuršėnų – „Tremties varpai“ (vad. Birutė Jarošienė).

Bažnyčia buvo pilnutėlė. Tai rodo, kad tokios šventės reikalingos ir laukiamos. Ir dalyviai, ir klausytojai skirstėsi sužavėti šia švente, patyrę daug gerų emocijų.

Aniceta GRIKŠIENĖ
LPKTS Kuršėnų sk.
pirmininkė

Šventės akimirka

Paminklas kovotojui

(atkelta iš 1 psl.)

Šventėje dalyvavo Lietuvos karinių jūrų pajėgų pučiamųjų orkestras, vadovaujamas P.Memėno, Lietuvos karinių jūrų pajėgų jūros ir pakrančių stebėjimo tarnybos Klaipėdos bei Palangos postų kariai. Paminklą suprojektavo ir padovanojo kupiškėnas Jo-

nas Jagėla. Monumentas primena Lietuvos partizanų palapinę. Paminklo atidengimo data pasirinkta neatsitiktinai – prieš 50 metų, lapkričio 26 d., kovotojas už Lietuvos laisvę Jonas Žemaitis-Vytautas Maskvoje buvo sušaudytas.

Edmundas UNTULIS
D.Vasiliauskienės nuotr.

Palangos bažnyčios klebonas A.Gerutis (kairėje) ir Lietuvos partizanų kapelionas A.Svarinskas

Pogrindžio šeima

Mažai belikę senųjų vienkiumių ir kaimų, kurie tarsi lietuvių tautos šaknys, įleistos į gimtąją žemę, pasipriešinimo okupacijai ląstelės. Naikinamų vienkiumių gyventojams sovietmečiu teko patirti daug sunkių išgyvenimų, išbandymų. Marijampolės aps. Sangrūdės valsč. Berezninkų kaime ūkininkavo Knyzų šeimyna – tėvai ir trys vaikai – turėjusi 14 ha žemės. 1944 m. vasarą, karo veiksmų ruožui slenkant į Vaka-

Vyriausioji Knyzaitė – Monika, g. 1928 m., tapo partizanų rėmėja ir ryšininke. Žinias perduodavo partizanams Broniui Guzevičiui-Robinsonui ir Jonui Šuboniui-Lenciūgui, o šie – būrių ir kuopų vadams: A.Kisieliauskui-Karveliui, S.Cėplai-Vilkui, J.Šiupšinskui-Krieniui. Susitikdavo sutartu laiku Šilėnų kaime, prie Tarutienės sodybos, arba Sūsninkų miško pakraštyje, prie Juknelišės kaimo.

S.Sandos-Buroko palaikų perlaidojimo akimirka

R.Rusteikos nuotr.

rus, sudegė jų trobesiai, tačiau sodyba buvo greitai atstatyta. Ji tapo svarbi neramiu rezistencijos laikotarpiu.

Prasidėjo masinis vyrų slapstymasis nuo mobilizacijos į raudonąją armiją. Iš besislapstančiųjų būrelių ėmė formuotis partizanų daliniai. Berezninkų apylinkėje susibūrė Antano Kliukinsko-Krieno būrys, į kurį įsitraukė kaimo vyrai: Juozas Trečionas-Liūtas, Kazys Urbonavičius, Teofilis Bancevičius, Zavistauskas ir kiti. 1944 m. pabaigoje Knyzų sodyboje, po malkine, partizanas Stasys Sanda-Burokas įsirengė slėptuvę. S.Sanda buvo kilęs iš Pristavonių kaimo Punsko valsčiuje. 1941 m., pagal vokiečių ir sovietų repatriacijos susitarimą, jų šeima iš "Sulvalkų trikampio" buvo atkeldinta į Lietuvą.

Gruodžio tragedija

Rezistencijos metais daug didvyriškos kovos puslapių krauju parašė kovotojai už Lietuvos laisvę. Praėjo 52 metai, kai žuvo Algimanto apyg. Kunigaikščio Margio rinkt. Dariaus ir Girėno būrio partizanai. Menu skrebu žiaurumą, matau surištus partizanus, tėvelį ir sesę... Nuo 1946 m. rudens iki 1950 m. pas mus gyveno partizanai, užeidavo jų draugai. Prasidėjus persekiojimams, vyrai tu-

rėjo palikti mūsų sodybą, sunaikinti bunkerius. Žuvo bendražygiai A.Tijūnėlis-Liepa, jo brolis Jonas ir kiti. Likę trise: Antanas Dilis-Litas, Jonas Mackus-Vėjas, Don Kichotas ir Vilius Nemeikšis-Šeškus (pastarasis – sesers vyras) visi apsigyveno Južintų valsč. Kuosų k., pas Žalalierų. Dažnai lankydavosi ir mūsų namuose.

Tą nelaimingą 1952 m. gruodžio 12-osios naktį bun-

nebeliko, tik slapstytis.

1947 ar 1948 m. S.Sanda-Burokas su draugais apie savaitę enkavėdistų "košimo" metu slapstėsi pelkėje, peršalo, neteko sveikatos ir nebegalėjo dalyvauti partizanų kovoje. Ant kūno jam iškil-davo didžiuliai sunkiai gyjantys pūliniai. Jis prisiglaudė Knyzų slėptuvėje su kunigu, kuris po kankinimų irgi tapo ligoniu. Kunigas J.Marciukonis Moniką Knyzaitę slapta sutuokė su besislapstančiu Stasiu Sanda. Jiems gimė du vaikai.

M.Knyzaitė sodyboje liko tik su motina ir dviem ligoniais. Dirbo kolūkyje. Partizanų užduočių padaugėjo. Vykė partizanų vadų: Antano Aleškevičiaus-Ateities ir Broniaus Šalaševičiaus-Žilvičio nurodymus. Aprūpindavo partizanus medikamentais, kuriuos gaudavo iš Šeštokų vaistinės.

Blogėjo kunigo sveikata. Šešias savaites jis nebegalėjo pasijudinti. Apie 115 kg sveriantį vyrą turėjo vartyti, prižiūrėti menkutę moteris. 1950 m. gruodį kunigas mirė. Kaimyno Juozo Gudaičio padedama Monika Knyzaitė kunigą Juozapą Marciukonį palaidojo greta trobos, gėlių darželyje. 1951 m. vasarį mirė ir Stasys Sanda-Burokas. Žemė buvo įšalusi, tad Monika jį palaidojo klojime, iš šalinės išvertusi šiaudus.

1989 m. prasidėjus Atgimimui kunigo palaikai buvo perlaidoti Būdviečio bažnyčios šventoriuje. O S.Sandos kaulėliai dar kurį laiką ilsėjosi sunykusios sodybos vietoje. (M.Knyzaitė dabar gyvena gretimame Strumbagalvės kaime). Tik šių metų lapkričio 12 d. S.Sandos palaikai atkasti, o kitą dieną palaidoti Knyzų šeimos kape, Būdviečio (Lazdijų r.) kapinėse. Perlaidojant daug prisidėjo kalvarijietis Bronius Jungaitis ir marijampolietis Romas Rusteika, kurį galima pavadinti gyva Tauro apygardos partizanų enciklopedija.

Aleksandras JAKUBONIS

keryje liko tik vienas Jonas Mackus, o A.Dilis ir V.Nemeikšis atėjo pas mus, norėjo pasirūpinti maisto. Paprašė sesers pakviesti S.Ž. (pavardė redakcijai žinoma). Jis dirbo kolchoze sandėlininku ir kartais partizanus paremdavo maistu. Deja, nežinojom, kad jis išdavikas. Atėjęs S.Ž. prie kūdros, kur laukė partizanai, dar pasiteiravo, kodėl jie be automatų. Minimi partizanai turėjo tik revolverius.

(keliamą į 7 psl.)

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Adelė Tilvytytė-Valienė 1924–2004

Gimė Kubilių k., Utenos r., ūkininko šeimoje. 1948 m. buvo tremiama kartu su tėvais. Rusijos stotyje pabėgo. Grįžusi į Lietuvą slapstėsi. Gyveno pas tolimus gimines, sukūrė šeimą. Vėliau apsigyveno Utenoje. Dalyvavo LPKTS renginiuose, giedojo bažnyčios chore.

Palaidota Utenos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukteris ir artimuosius.

LPKTS Utenos skyrius

Romualdas Mitkevičius 1926–2004

Gimė Trakų aps. Bijūnų k. ūkininko šeimoje. Buvo vyriausias iš keturių vaikų. Anksti sukūrė šeimą. Kai buvo paimtas į sovietų armiją, jau turėjo du sūnus. Pasiilgęs tėvynės ir šeimos uždainavo "Palinko liepa šalia kelio..." Už tai buvo nuteistas ir jaunystę teko praleisti Čiukotkoj. Atlikęs bausmę grįžo į savo šeimą. Sulaukė dar vieno sūnaus. Visą gyvenimą dirbo vairuotoju.

Palaidotas Lentvario kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnus ir artimuosius.

LPKTS Lentvario skyrius

Julijona Zdanavičiūtė-Noruvienė 1930–2004

Gimė Rokiškio r. Ragelių k. valstiečių šeimoje. Už pagalbą partizanų šeimoms 1948 m. šeima buvo ištremta į Krasnojarsko kraštą. Tremtyje ištekojo už politinio kalinio. 1956 m. grįžo į Lietuvą. 1993 m. apsigyveno Alytuje. Nuo 1993 m. – LPKTS Alytaus skyriaus narė.

Palaidota Daugų g. kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vyrą, artimuosius, draugus.

LPKTS Alytaus skyrius

Juzefa Mikaitytė-Kalašinskienė 1915–2004

Gimė Balbieriškio mstl., Šilalės r. Vadovavo Didkiemio pavasarininkų organizacijai. Ištekęs apsigyveno vyro tėviškėje, Tamošiūnų k., Tauragės r. 1948 m. Kalašinskų šeima su mažamečiu sūneliu ir vyro tėvais buvo ištremta į Irkutsko sr., netoli Zimos. Dirbo miško darbus. Iš bado mirė trejų metų sūnelis, vėliau – tėvai. Po 11 tremties metų pripažinti nekaltais, grįžo į Lietuvą, į namus. Vėliau persikėlė gyventi į Pagramančio mstl., Tauragės r. Užaugino du sūnus ir dvi dukteris. Giedojo bažnyčios chore. Buvo LPKTS Tauragės sk. narė.

Palaidota Pagramančio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Tauragės skyrius

Pranas Gadeikis 1934–2004

Gimė Lazdininkų k., Kretingos r., ūkininkų šeimoje. Buvo jauniausias iš penkių sūnų. Mokėsi Palangos gimnazijoje. 1951 m. enkavėdistų sumtas mokyklos suolo ir ištremtas į Sibirą kartu su motina ir dviem broliais. Vidurinę mokyklą baigė tremtyje – Krasnojarsko kr., Vagino ir Bogotolo r. Į tėvynę grįžo 1956 m., įstojo į Kauno politechnikos institutą, kur įgijo inžinieriaus statybininko specialybę. Gyveno Klaipėdoje, vedė, užaugino tris dukteris. Dirbo įvairiose statybos organizacijose. Buvo ilgametis Klaipėdos statybos kontrolės tarnybos darbuotojas.

Palaidotas Darbėnų kapinėse.

Užjaučiame žmoną ir dukteris.

LPKTS Klaipėdos skyrius

Gruodžio tragedija

(atkelta iš 6 psl.)

Pavaišino partizanus ir sesę, o po kelių minučių jie suklupo... S.Ž. bėgte nubėgo prie tvarto, kur stovėjo kolchozo arkliai ir nulėkė raitas į Gačionių k. Ten buvo pasala. Tėvelis, motina ir kaimynas T. Butkis sunėšė partizanus į gryčią. Netrukus pirkia apsupo skrebai, išlaužė duris, tėvelis dar šovė iš pistoleto, tačiau budelių buvo daug. Druščenka pargriovė tėvelį, surišo. Surišo ir partizanus bei sesę, o mus su motina užvijo ant krosnies ir saugojo, kad nepabėgtumėm. Tėvelį, sesę ir partizanus išvežė į Dusetas. Nesulaukdamas sugrįžtančių partizanų J. Mackus pradėjo nerimauti. Išgirdo grėsmingus skrebų tuksenimus ir reikalavimą pasiduoti. Jis kurį laiką atsisaukė, sunaikino doku-

Pirmas iš dešinės pirmoje eilėje sėdi V. Nemeikšis-Šeškas

mentus, vertingesnius daiktus, kad neatitektų skrebams, ir žuvo didvyrio mirtimi.

Vėliau karinis tribunolas partizanams skyrė mirties bausmę, tėveliui ir sesei – po 25 metus kalėti ir 5 metus be teisės grįžti.

Nuo tų dienų prabėgo daug metų, tačiau kovotojų atminimas neišblėso. Žuvusiųjų žygdarbiai mums primena, kaip reikia mylėti tėvynę.

Antanas
JACKEVIČIUS

Kad neliktų nė vieno užmiršto

Dzūkijos miestelis Daugai, panašiai kaip Perloja, turi išskirtinę reikšmę. Čia buvo Vytauto Didžiojo dvaras, čia jis parašė keturis laiškus Kryžiuočių ordinui. Iš čia su kryžiuočių pagalba ėjo iš Jogailos atkariauti Vilnių.

1940 m. sovietams okupavus Lietuvą, spalio pradžioje Dauguose susibūrė pagrindinė organizacija "Geležinio Vilko Lietuvos partizanai". Organizacija greitai plėtėsi ir apėmė didžiąją Dzūkijos dalį. Vokiečių okupacijos metais daugiškiai organizavo kaimo sargybas Onuško valsčiuje. Rezistencijos metais čia veikė kovingas partizanų būrys. 1945 m. pabaigoje–1946 m. pradžioje jame buvo daugiau kaip 100 vyrų, o iš viso iki 1954 m. yra buvę per 200. Būrio organizatoriui ir vadui Vaclovui Voveriui-Žaibui (vienam iš aštuonių Lietuvoje) suteiktas garbingas Laisvės kovos karžygio vardas. Kaip rašė 1950 m. partizanų spauda, Žaibas laimėjo 28 mūšius, kuriuose žuvo apie 300 kareivių.

1992 m. Daugų kapinėse pastatytas memorialas, deja, tik 30 partizanų. Tad nutarta 2005 m. memorialą atnaujinti ir išplėsti taip, kad jame būtų įamžinti visi Daugų seniūnijos partizanai, kovoję ir žuvę už Lietuvos laisvę, ir tie, kurie buvo atvežti iš kitur ir Dauguose išniekinti. Norime, kad žinantys padėtų

užpildyti tuščias vietas žemiau pateiktame sąraše, kad neliktų nė vieno užmiršto. Šiuo metu sąraše – 124 žmonės. Taip pat norime, kad patikslintų gimimo metus partizanų: Izidoriaus Bernatavičiaus-Aguonos, Adomo Dugirdo-Gailiaus, Adolfo Gecevičiaus-Klonės, Jono Kaizos-Uosio, Vlado Karpuškos-Šmito ir Petro Leikauskos-Kalavijo artimieji.

Vardas, pavardė
Petras Ašmenskas
Petras Balčiūnas
Vladas Baranauskas
Leonardas Baravykas
Antanas Černiauskas
Bronius Česnulis
Juozas Degėsys
Gustav Diuker
?
Juozas Miškinis
Juozas Patinskas
Albinas Pečionaitis
Alfonsas Petružis
Alfonsas Remeika, Gabrio
Jonas Sinkevičius
Juozas Smalskus
Kazimieras Stramkauskas
Marija Valaikienė
?

slapyvardis **gimė** **žuvo**
Jovaras ? 1952
Planeta ? ?
? 1912 1945
? ? 1945
? ? ?
Klevas ? 1948
? 1918 1945
Augustas ? 1946
Drugelis ? 1945
Žiedas ? 1947
? ? 1945
? 1920 1945
? ? 1941
? 1929 ?
? ? 1945
? ? 1945
Grafas ? 1948
? ? 1947
? ? 1943*

* Valstybės tarnautojas iš Vilkaviškio, žuvęs operacijoje prieš sovietų partizanus.

Ruošiamasi pagaminti šešias juodo akmens viena puse šlifluotas 2x67x78 cm plokštes. Jose iškalti grioveliu 2 cm aukščio 4000 ženklų.

Projektui įgyvendinti reikia lėšų. Galinčius padėti pra-

Skelbimas

Lietuvos Sąjūdžio narius ir rėmėjus pirmadieniais ir trečiadieniais 17–19 val. kviečiame atvykti į Sąjūdžio būstinę (Laisvės al. 46, Kaune; IV aukšte) pasitarti, pasikalbėti.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Kazys Mandeikis 1922–2004

Gimė Kemsų k., Skaistgirio valsč., Joniškio aps., ūkininkų šeimoje. Mokėsi Skaistgirio pradinėje mokykloje, vėliau dirbo tėvų ūkyje. Šeimoje augo trys broliai ir sesuo. Nuo 1945 m. su broliais dalyvavo pasipriešinime sovietų okupacijai. 1951 m. Mandeikių šeima buvo ištremta į Sibirą – Krasnojarsko kr. Rybinsko r. Aleksandrovkos, vėliau – Iršos gyv. Sibire vedė tremtinę. 1958 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Žagarėje, dirbo tarpkolūkinėje organizacijoje.

Palaidotas Žagarės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukteris, sūnų, jų šeimas ir artimuosius.

LPKTS Joniškio skyrius

Vincas Armoška 1922–2004

Gimė Molovėnų k., Raseinių aps., ūkininkų šeimoje. 1949 m. su brolio Izidoriaus šeima ištremtas į Irkutsko sr. Badajaus r. 1959 m. grįžo į Lietuvą. 1960 m. apsigyveno Šilalėje. Iki pensijos dirbo Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinate.

Palaidotas Šilalės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir dukters šeimą.

LPKTS Šilalės skyrius

Petras Mackevičius 1924–2004

Gimė Smolinos k., Anykščių r., ūkininkų šeimoje. Užėjus antrajai sovietų okupacijai, įsitraukė į partizanų gretas. 1945–1950 m. partizanavo Algimanto apyg. būriuose. 1950 m. buvo areštuotas ir nuteistas 15 m. kalėti. Kalėjo Karagandos lageriuose. 1956 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno N. Elmininkuose, Anykščių r. Dirbo ūkių darbus. Buvo vedęs, užaugino du sūnus.

Palaidotas Anykščių kapinėse.

Užjaučiame žmoną ir sūnus.

LPKTS Anykščių skyrius

Marta Drigniutė-Andriušienė 1916–2004

Gimė Pavarčio k., Skaudvilės valsč., Tauragės aps., ūkininkų šeimoje. Iš savo mamos išmoko audėjos amato. 1944 m. ištekojo ir apsigyveno Pakoplyčio k., Šilalės r. 1949 m. vyras buvo ištremtas į Sibirą. Marta liko su dviem vaikais. 1952 m. pati su vaikais išvyko pas vyrą į Sibirą, ten pragyveno 6 metus. Gimė duktė. 1958 m. šeima grįžo į Lietuvą, apsigyveno Pakoplyčio k. Ilgus metus dirbo kolūkyje, audė raštuotas drobes, siuvinėjo.

Palaidota Šilalės evangelikų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Šilalės skyrius

Konstancija Vileišytė- Glemžienė 1922–2004

Gimė Banionių k., Pumpėnų valsč., Panevėžio aps. 1948 m. su tėvais ištremta į Buriatijos-Mongolijos ASSR, Zaigraisko r., Čelano Kalcano gyv. Dirbo miško pramonėje. 1957 m. grįžo į Lietuvą, bet negalėjo čia apsigyventi ir išvyko į Komiją. Komijoje sukūrė šeimą, užaugino sūnų Algį. 1960 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Panevėžio r., Liūdėnėje. Dirbo Liūdėnės žemės ūkio susivienijime.

Palaidota Anykščių r. Raguvėlės kapinėse.

Užjaučiame sūnų bei artimuosius.

LPKTS Pasvalio skyrius

TREMtinys

SL289

Redaktorė - Audronė Kaminskienė
Red. padėjėja - Aušra Šuopytė

Lit. redaktorė - Jolita Navickienė
Korektorė - Dalia Maciukevičienė
Tech. redaktorė - Vesta Milerienė

Kaina
1,20 Lt

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. 323204, faksas 323214, el.paštas: tremtinys@takas.lt LPKTS puslapis internete: http://www.lpkts.lt